

Rapport

PRIKKER OP DE KAART

Nieuwerkerk aan den IJssel gemeente Zuidplas

COLOFON

Titel:	Prikker op de kaart
Subtitel:	Nieuwerkerk aan den IJssel gemeente Zuidplas
Opdrachtgever:	Gemeente Zuidplas Annet Oosterlaan
Opdrachtnemer:	DTV Consultants B.V. Carl Stolz
Datum:	29 januari 2020
Kenmerk:	190268/Nieuwerkerk/Cst
Status rapport:	DEFINITIEF

INTRODUCTIE	3
1 PRIKKER OP DE KAART NIEUWERKERK IN VOGELVLUCHT	5
1.1 Verdeling Inzendingen	5
1.2 Leeftijd	6
1.3 Waar komen de meldingen vandaan?	7
2 BELANGRIJKSTE LOCATIES	9
3 WAT VINDEN RESPONDENTEN BELANGRIJK?	12
4 ROL VAN VERKEERSDEELNEMERS	14
4.1 Profielen gedupeerden en veroorzakers	14
5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	18
EXTERNE BIJLAGE	20

INTRODUCTIE

Deze rapportage bevat een samenvatting van de resultaten van de enquête “Prikker op de Kaart” voor Nieuwerkerk aan den IJssel, gemeente Zuidplas. Prikker op de Kaart is een enquête waarmee deelnemers op een kaart kunnen aangeven op welke plaatsen ze het onveilig vinden. Het is dus een tool waarmee subjectieve verkeersveiligheid in kaart gebracht kan worden als aanvulling op data op basis van objectieve verkeersveiligheid (ongevallendata).

Gemeente Zuidplas heeft ons gevraagd om Prikker op de Kaart in Nieuwerkerk aan den IJssel toe te passen na een eerder onderzoek in de andere dorpen van Zuidplas: Zevenhuizen, Moordrecht en Moerkapelle.

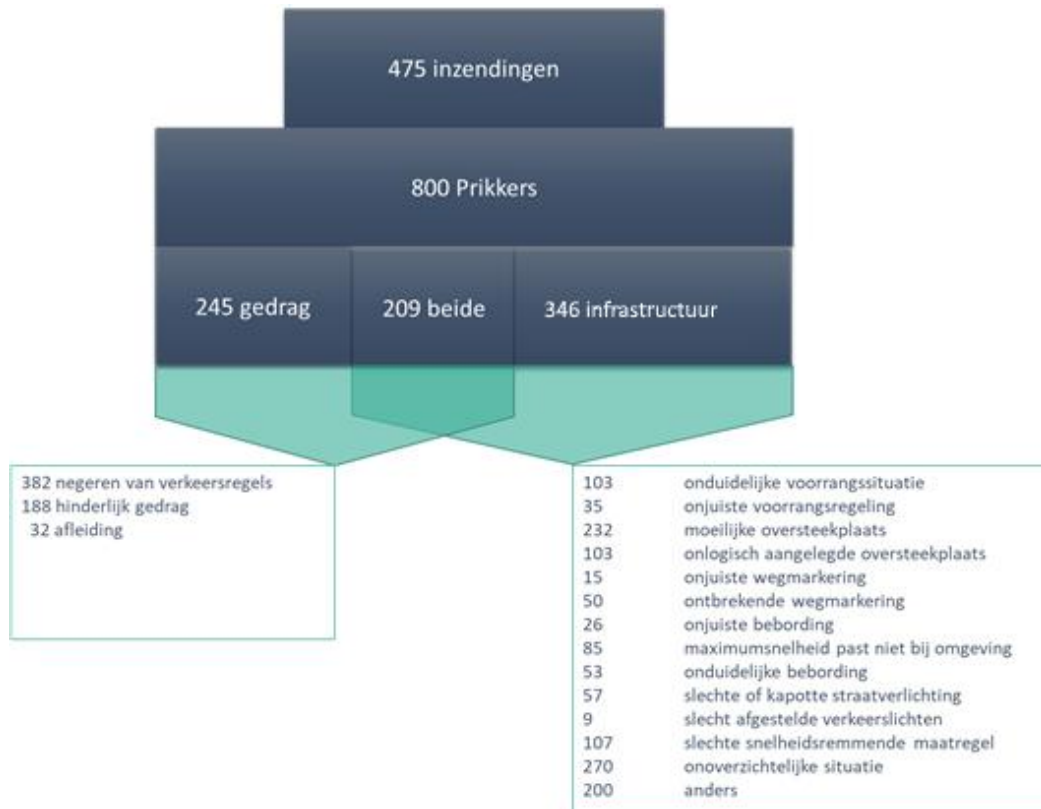
De ruwe data en data-analyse bevinden zich in een aparte bijlage los van dit document.

IN VOGELVLUCHT

1 PRIKKER OP DE KAART NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL IN VOGELVLUCHT

1.1 VERDELING INZENDINGEN

Er waren 475 inzendingen en 800 prikkers. In afbeelding 1 is te zien wat de hoofdonderwerpen waren van deze prikkers.

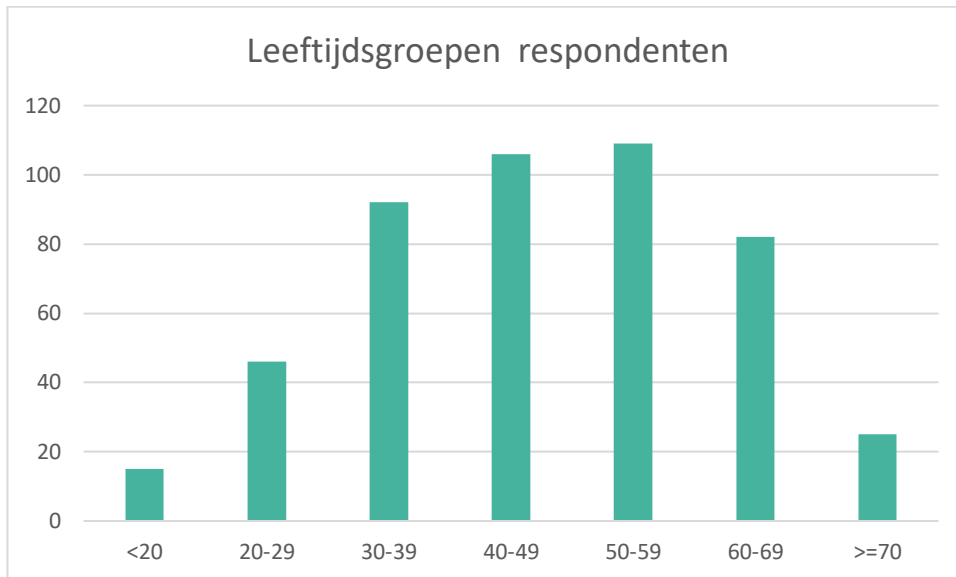
afbeelding 1 Inzendingen en prikkers

Van de 800 prikkers hadden er 462 betrekking op de specifieke locatie, 149 op het gebied rondom de locatie en 189 op de gehele straat.

Van de 475 inzendingen zijn er 330 respondenten met kinderen, waarvan 140 in het basisonderwijs en 77 in het voortgezet onderwijs en 87 op een MBO, HBO of WO-opleiding. Van de 140 respondenten met kinderen in het basisonderwijs, zitten 128 kinderen in Nieuwerkerk aan den IJssel op school. Van de 77 respondenten met kinderen in het voortgezet onderwijs zitten er 19 in Nieuwerkerk aan den IJssel op school.

1.2 LEEFTIJD

In afbeelding 3 is te zien welke leeftijdsgroepen in welke mate vertegenwoordigd zijn onder de respondenten.

afbeelding 2 Verdeling prikkers per leeftijdsgroep

1.3 WAAR KOMEN DE MELDINGEN VANDAAN?

Meldingen zijn gelijkmatig verspreid over Nieuwerkerk aan den IJssel zoals te zien is in afbeelding 4. De meeste meldingen komen uit Zuidplas Mossen (56) gevolgd door Zuidplas Dalen (50).

Buurtnaam volgens CBS	Aantal
Kern Nieuwerkerk aan den IJssel	5
Bedrijventerrein De Hooge Veenen	6
Zuidplas Kruiden	26
Zuidplas Velden	38
Kleinpolder	9
Kortenoord	4
Recreatiepark Klein Hitland	1
Esse Hoog	34
Esse Laag	37
Bomenbuurt	8
Dorrestein-Noord	25
Parkzoom	12
Esse Zoom Laag	33
Zuidplas Mossen	56
Zuidplas Dalen	50
Dorrestein-Zuid	44
Verspreide bebouwing Zuidplaspolder Nieuwerkerk aan den IJssel	36
Verspreide bebouwing Essepolder	44
Verspreide bebouwing Achter Esse	7

afbeelding 3 Aantal meldingen per buurt

TOP 5 LOCATIES

2 BELANGRIJKSTE LOCATIES

Met een simpel cluster algoritme kan een top 5 worden samengesteld van meest genoemde locaties. We hebben gekozen om de prikkers te clusteren op nabijheid en geen onderscheid te maken naar het type meldingen. Onderscheid maken naar het type is lastig omdat meldingen over dezelfde locaties worden gedaan met een verschillende inhoud: een fietser zal een locatie anders beoordelen dan een automobilist, terwijl ze wel dezelfde locatie op de kaart plaatsen. In Nieuwerkerk aan den IJssel liggen de meldingen meer verspreid over de infrastructuur en zitten in de top 5 een aantal rotondes. De afstand waarop geclusterd wordt is hier daarom ingesteld op 150 meter. Het gemiddelde van de coördinaten waarop geclusterd wordt, geeft een goed beeld van de te onderzoeken locatie.

Positie	Aantal punten binnen 150 meter	Locatie		
			Fiets	Voet
1	59	Raadhuisplein	47	47
2	32	's Gravenweg – van de Lindelaan (N219)	30	24
3	26	Batavierlaan- Singel – J.A. Beijerinkstraat	25	17
4	24	Fietsoversteek Kerklaan bij station	21	19
5	23	Batavierlaan – Kerklaan	20	18

Afbeelding 4 De vijf meest genoemde locaties met als lijdend voorwerp kwetsbare weggebruiker

In de tabel in afbeelding 5 is te zien in hoeveel van deze meldingen fietsers en voetgangers worden genoemd als antwoord op de vraag voor wie de verkeerssituatie onveilig gevonden wordt. Deze vraag en vervolgens de vraag over wie er verantwoordelijk is voor de situatie, laten zich lastig analyseren. Dat komt doordat gebruikers ruimschoots van de gelegenheid gebruik maken om alle typen verkeersdeelnemers die betrokken zijn, ook daadwerkelijk aan te kruisen.

We gaan daarom uit van een op ervaring gestoelde inschatting. In afbeelding 5 (voor wie is het onveilig) focussen we daarom op kwetsbare weggebruikers terwijl afbeelding 6 over auto's en vrachtverkeer als veroorzaker gaat. Het blijkt dat fietsers het vaakst als lijdend voorwerp worden gezien terwijl auto's en vrachtauto's in veel gevallen als één van de veroorzakers worden gezien, een uitzondering is het Raadhuisplein waar voetgangers gelijk eindigen als gedupeerde.

Positie	Aantal punten binnen 150 meter	Locatie	Auto	Bus	Vrachtauto
1	59	Raadhuisplein	38	7	8
2	32	N219 – 's Gravenweg – van de Lindelaan	29	5	16
3	26	Batavierlaan- Singel – J.A. Beijerinkstraat	23	5	6
4	24	Fietsoversteek Kerklaan bij station	17	8	8
5	23	Batavierlaan – Kerklaan	17	4	5

Afbeelding 5 De vijf meest genoemde locaties op veroorzaker auto en vrachtauto

In de tabel in afbeelding 7 wordt voor de top 5 de vraag beantwoord of respondenten van mening zijn dat de verkeersonveiligheid veroorzaakt wordt door gedrag (links), inrichting van de weg (rechts) of beide (midden). Opvallende waarden zijn voor de nummer vier waar 84 procent in ieder geval vindt dat de inrichting van de weg (mede) de oorzaak is van de gemelde verkeersonveiligheid en daarnaast de nummer vijf die er uitspring met 52% van de prikkers die uitsluitend worden toegekend aan de gedragscomponent. De meeste meldingen voor de nummer 1 liggen in het zuidoostelijke deel van het Raadhuisplein.

De meldingen op de nummer 2 locatie betreffen zowel op de rotonde zelf als op de 's Gravenweg en de van de Lindelaan. De meeste prikkers die niet op de rotonde liggen, bevinden zich ten noordwesten van de rotonde waar de 'Gravenweg en de van de Lindelaan samenkomen.

Positie	Locatie	Gedrag	Beide	Weg
1	Raadhuisplein	31%	24%	46%
2	N219 – 's Gravenweg – van de Lindelaan	9%	31%	59%
3	Batavierlaan- Singel – J.A. Beijerinkstraat	35%	27%	38%
4	Fietsoversteek Kerklaan bij station	17%	13%	71%
5	Batavierlaan – Kerklaan	52%	9%	39%

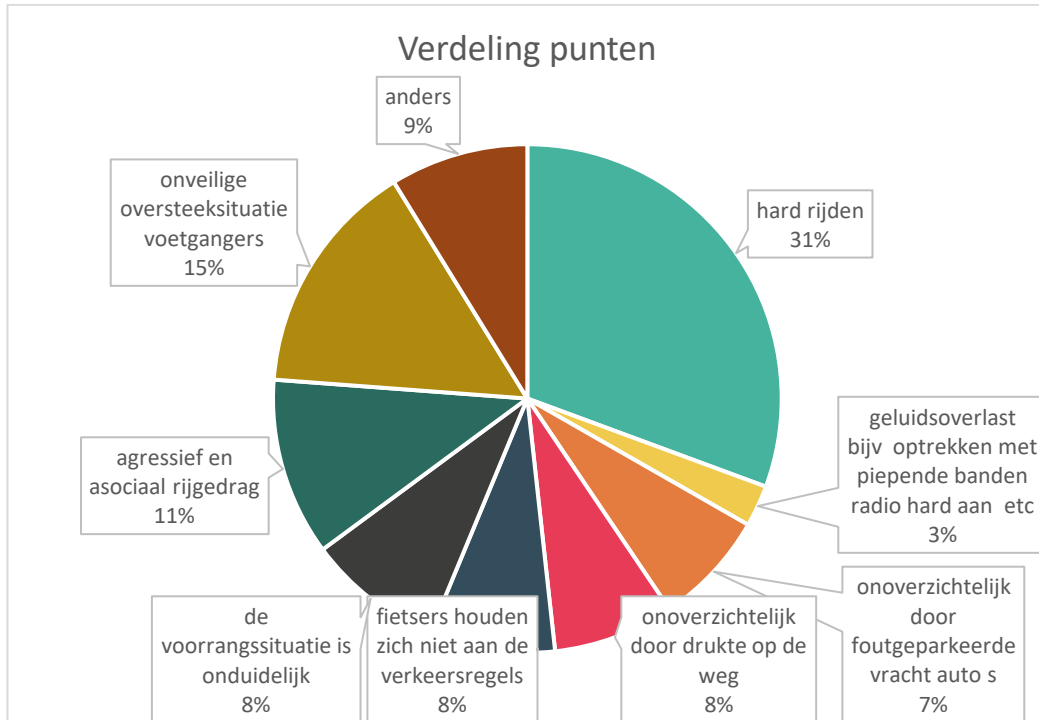
Afbeelding 6 De vijf meest genoemde locaties op oorzaak in gedrag of weg/infrastructuur

Omdat de meldingen vanuit verschillende perspectieven worden gedaan, is het zonder locatie-inspectie niet mogelijk om op basis van de data aanbevelingen te doen voor herinrichting. Hiervoor is een deskundigenoordeel noodzakelijk waarbij de ruwe data ter controle kan worden gebruikt.

Ter controle is een tweede clustermethode getest met twee verschillende heat maps. De ene heat map is gemaakt in een door DTV Consultants uitgevoerde "City Scan" en is bereikbaar via <http://cityscan.dtvtest.nl/zuidplas/map.html>. De andere is toegevoegd in bijlage 1. Deze clustermethodes zijn op andere principes gebaseerd en geven dus niet precies dezelfde aantallen weer.

3 WAT VINDEN RESPONDENTEN BELANGRIJK?

De verdeling van punten over de verschillende oorzaken van verkeersonveiligheid is te zien in onderstaande afbeelding 8. De meeste punten worden, zoals gebruikelijk, toegekend aan te hard rijden (31% van het totaal), gevolgd door een onveilige oversteeksituatie voor voetgangers (15%).

afbeelding 7 Verdeling punten over verschillende onderwerpen

ROL VERKEERSDEELNEMERS

4 ROL VAN VERKEERSDEELNEMERS

4.1 PROFIELEN GEDUPEERDEN EN VEROORZAKERS

Over alle data, de prikkers, is een beeld beschikbaar van welke verkeersdeelnemers gezien worden als gedupeerden en/of veroorzakers van de onveilige situatie. Bij de vragen die hierover gesteld werden konden meerdere opties worden aangevinkt. De optelling over de kolommen valt dus hoger uit dan het aantal prikkers.

De verdeling is, net als bij andere onderzoeken duidelijk tussen de kwetsbare weggebruiker als gedupeerde en de auto als veroorzaker. Maar andersom komt toch ook nog relatief vaak voor.

Alle data	Gedupeerde	Veroorzaker
fietsers	668	174
voetgangers	546	71
bromfiets / bromscooter	241	154
auto	303	664
bus	58	133
vrachtauto	73	249
anders	26	42
Aantal meldingen is 800		

Afbeelding 8 Verdeling gedupeerden en veroorzakers in alle data

De hiernavolgende tabellen tonen dezelfde statistieken voor elk van de locaties in de top 5.

Op de nummer 1 locatie lijkt het bij de gedupeerden vooral om fietsers en voetgangers te gaan. De voornaamste veroorzaker is hier duidelijk de auto maar toch worden fietsers en voetgangers relatief vaak als veroorzaker genoemd.

Raadhuisplein	Gedupeerde	Veroorzaker
fietsers	47	22
voetgangers	47	16
bromfiets / bromscooter	14	9
auto	23	38
bus	4	7
vrachtauto	7	8
Anders	1	4
Aantal meldingen is 59		

Afbeelding 9 Verdeling gedupeerden en veroorzakersnummer 1 locatie

De nummer twee locatie laat ook de duidelijke scheiding zien tussen kwetsbare verkeersdeelnemers als gedupeerde en de auto als veroorzaker. In die laatste categorie wordt ook in de helft van de gevallen vrachtverkeer als veroorzaker genoemd.

's Gravenweg – van de Lindelaan (N219)	Geduceerde	Veroorzaker
fietsers	30	3
voetgangers	24	1
bromfiets / bromscooter	11	6
auto	13	29
bus	3	5
vrachtauto	3	16
Anders	3	3

Afbeelding 10 Verdeling geduceerden en veroorzakers nummer 2 locatie

Op de nummer drie locatie geldt worden fietsers het vaakst genoemd als geduceerde, gevolgd door voetgangers. Fietsers worden, samen met bromfietsers, ook relatief vaak als veroorzaker genoemd.

Batavierlaan- Singel – J.A. Beijerinkstraat	Geduceerde	Veroorzaker
fietsers	25	10
voetgangers	17	2
bromfiets / bromscooter	6	9
auto	10	23
bus	1	5
vrachtauto	2	6
Anders	1	1

Afbeelding 11 Verdeling geduceerden en veroorzakers nummer 3 locatie

Op de fietsoversteek Kerklaan bij het station, de nummer vier locatie, ontlopen fietsers en voetgangers elkaar weinig in het aantal keren dat zij genoemd worden als geduceerde. Relatief vaak wordt de fietser zelf als veroorzaker aangewezen.

Fietsoversteek Kerklaan bij station	Geduceerde	Veroorzaker
fietsers	21	10
voetgangers	19	7
bromfiets / bromscooter	8	4
auto	8	17
bus	2	8
vrachtauto	1	8
Anders	0	3
Aantal meldingen is 24		

Afbeelding 12 Verdeling geduceerden en veroorzakers nummer 4 locatie

Ook op de nummer vijf locatie valt op dat naast de gebruikelijke verdeling tussen kwetsbare weggebruikers en de auto, fietsers relatief vaak genoemd worden als veroorzaker.

Batavierlaan – Kerklaan	Gedupeerde	Veroorzaker
fietsers	20	12
voetgangers	18	3
bromfiets / bromscooter	7	7
auto	6	17
bus	1	4
vrachtauto	1	5
Anders	1	0

Afbeelding 13 Verdeling gedupeerden en veroorzakers nummer 5 locatie

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Uit de verzamelde prikkers blijkt dat respondenten hun aandacht vooral richten op inrichtingsaspecten, met uitzondering van de laatste locatie (Batavierlaan – Kerklaan) waar gedrag een grotere rol speelt. Nieuwerkerk aan den IJssel voegt zich daarmee bij de dorpen van Zuidplas (Zevenhuizen, Moordrecht en Moerkapelle) waar ook de inrichting van de weg of omgeving, als voornaamste oorzaak genoemd wordt.

Een bijzonder geval is de nummer vijf locatie waar gedrag een grotere rol speelt.

In Nieuwerkerk aan den IJssel is een ruimer clustercriterium toegepast. Zelfs met het ruimere clustercriterium zijn er minder duidelijke extreme concentraties te vinden van onveilige locaties dan in de meeste andere prikkeronderzoeken. Daarbij moet worden aangetekend dat sommige infrastructurele objecten in de top 5, ruimer van opzet zijn dan gemiddeld in de eerdere Prikkers die we voor Zuidplas hebben uitgevoerd. Een duidelijk voorbeeld is het Raadhuisplein.

De subjectieve gegevens en de belangrijkste locaties die hieruit naar voren komen, zijn een belangrijke bron van informatie: waar zit voor inwoners de pijn? Voor het nemen van maatregelen kan ondersteunende informatie behulpzaam zijn in de vorm van objectieve verkeersveiligheidsdata: de verkeersongevallen. Deze informatie is door DTV Consultants ook ontsloten in het project Cityscan. Hierbij zijn doorstromingsgegevens geografisch gekoppeld aan objectieve (verkeersongevallen) en subjectieve (prikkers) verkeersveiligheidsdata. Dit onderzoek loopt nog, maar het kaartmateriaal is beschikbaar gesteld aan de gemeente Zuidplas. In dit onderzoek zijn ook de dorpen Zevenhuizen, Moordrecht en Moerkapelle opgenomen.

Het onderzoek in Nieuwerkerk aan den IJssel is het laatste in een reeks prikkers voor de gemeente Zuidplas. Deze reeks wordt afgesloten met een aanvullend rapport waarin de verschillen zichtbaar worden tussen de onderzoeken in de verschillende plaatsen die deel uitmaken van de gemeente Zuidplas.

BIJLAGEN

EXTERNE BIJLAGE

Heat map: heat map meldingen in Nieuwerkerk aan den IJssel (hieronder een voorbeeld).

